

РЕШЕНИЕ

№ 951

гр. София , 09.08.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 12-ТИ ГРАЖДАНСКИ в публично заседание на петнадесети април, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Атанас Кеманов
Членове: Джулиана Петкова
Надежда Махмудиева

при участието на секретаря Нина Ш. Вьонг Методиева
като разгледа докладваното от Атанас Кеманов Въззивно гражданско дело № 20211000500552 по описа за 2021 година

за да се произнесе взе предвид следното :

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С решение №260108 от 23.12.2020г., постановено по гр.д.№41/2019г., ПОС е отхвърлил предявените от Е. Д. Д., ЕГН*****, чрез адв.Л.Б. срещу Софийски районен съд, Софийски градски съд и Върховен касационен , искове с правно основание чл.2б, ал.1 и ал.2 от ЗОДОВ за солидарното заплащане на сумата от 120 000лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от нарушение на правото на разглеждане и решаване на гр.д.№1400/2003г. по описа на СРС в разумен срок съгласно чл.6, §1 от КЗПЧОС, поради продължаване на производството по иск, предявен от Е. Д. Д. срещу бившия ѝ съпруг Е. Д. Н. за лишаване от родителски права, за срок по-дълъг от 11 години, като неоснователни.

Срещу решението е подадена жалба от ищцата Е.Д., в която се правят оплаквания за неговата неправилност.Необоснован е извода на съда, че делата, които се отнасят до лишаване на родител от родителски права, се характеризират с висока фактическа и правна сложност.Не може да се прави такова заключение по принцип, тъй като сложността на всяко едно дело се определя от обема на фактите, които са част от предмета на доказване.Този тип дела следва да се разгледат в разумни срокове, тъй като се засягат правата и интересите на ненавършили пълнолетие деца. Очевидно е, че когато едно такова дело продължи около 11г.

и 6 месеца, то интересите на детето не се явяват защитени в пълен обем. Следва да се има предвид това, че делото е било значително забавено заради неучастието на Агенцията за социално подпомагане в производството пред първоинстанционния съд, което е мотивирало въззивната инстанция да обезсили обжалваното решение и да върне делото за ново разглеждане. Същото се отнася и за многократното отлагане на делото пред въззивния съд за личното изслушване на детето, въпреки че има препоръка на детски психолог това действие да не се извършва. Необоснован е извода на съда, че делото се е развило в рамките на един разумен срок, предвид неговата правна и фактическа сложност, тъй като продължителност на производството от близо 12г. е фактически отказ от правосъдие и прави делото безпредметно, доколкото с навършване на 18г. детето става дееспособно и въпрос за лишаване на единия родител от права не може да бъде поставен. Прието е още, че исковете по чл.75 от СК-отм. не са от тази категория, която изисква решаване на делото в кратки срокове, поради което една такова производство би могло да се развие години наред. Това виждане е несъстоятелно, тъй като по тези дела е налице засилено служебно начало, в т.ч. и чрез предвидената възможност съдът служебно да образува производство за лишаване от родителски права. Необосновани са изводите, че с поведението си ищцата е допринесла за продължителността на производството, тъй като била обжалвала многократно постановените по делото съдебни актове. Не може субективното право да се обжалва един съдебен акт, което е гаранция за упражняване правото на защита в пълен обем да се разгледа като основание за неоснователно продължаване на съдебното производство. Това се отнася и за констатацията на съда, че страните по делото не са били процесуално активни и не са съдействали на решаващия орган да разкрие обективната истина по делото. Неправилно съдът е приел, че ищцата не е установила със съответните доказателства факта, че е претърпяла вреди от действията на ответниците. Това се опровергава както от показанията на разпитаните по делото свидетели, така и допуснатата СПЕ. С оглед на горното моли съда да отмени обжалваното решение и постанови друго по същество, с което да уважи изцяло предявения иск. Претендират се разноски.

В срок са постъпили отговори от ответниците СРС, СГС и ВКС, в които се изразява становище за неоснователност на предявените искове.

Съдът като съобрази твърденията и възраженията на страните, както и представените по делото доказателства намира за установено следното от фактическа и правна страна :

Жалбата на ищцата е в срок и производството пред въззивния съд е допустимо. Разгледана по същество е частично основателна.

Разпоредбата на чл.2б, ал.1 от ЗОДОВ предвижда, че държавата отговаря за вредите, причинени на граждани и на юридически лица от нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок съгласно чл. 6, § 1 от ЕКЗПЧОС. В ал.2 от цитираната по-горе разпоредба са изброени неизчерпателно критериите, които следва да се отчетат от съда при определяне размера на следващото се обезщетение за неимуществени вреди : общата

продължителност и предмета на производството, неговата фактическа и правна сложност, поведението на страните и на техните процесуални или законни представители, поведението на останалите участници в процеса и на компетентните органи, както и други факти, които имат значение за правилното решаване на спора.

От представените по делото доказателства се установява, че ищцата е сезирала Софийския районен съд с искова молба, по която е било образувано гр.д.№1400/2003г. Предмет на делото е бил иск с правно основание чл.75 от СК-отм. за лишаването от родителски права на бившия ѝ съпруг Е. Н. по отношение на роденото по време на брака дете Д..По това дело са били проведени 7 съдебни заседания.По жалба на ищцата делото е било изпратено на СГС, който след провеждането на три съдебни заседания е обезсилил решението на първоинстанционния съд и е върнал делото за ново разглеждане от друг състав на съда.При новото разглеждане на делото от СРС са били проведени 2 заседания, а след пренасяне на спора пред СГС общо 10 заседания.По жалба на ищцата срещу решението на СГС се е произнесъл ВКС, който не е допуснал до касационно обжалване решението на въззивната инстанция.Общата продължителност на процеса е била повече от 11 години, който период не съставлява разумен срок, в който делото е следвало да бъде разгледано и приключено от независим и безпристрастен съд.

Предмет на делото за лишаване на родител от родителски права е поведението на родителя, което представлява опасност за личността, възпитанието, здравето или имуществото на детето, като конкретния случай е особено тежък, или в хипотезата, когато без основателна причина трайно не полага грижи за детето и не дава издръжка.

Правната и фактическа сложност като критерий за определяне размера на обезщетението се преценява по всяко конкретно дело, а не въз основа на неговия предмет.В процесния случай не се установява висока правна и фактическа сложност на делото.

Производството за лишаване от родителски права не се е разглеждало по реда на бързото производство, но с оглед на факта, че се засягат правата и законните интереси на деца е предвидено засилено служебно начало както относно образуване на делото, така и по отношение на неговото движение.В случая делото е било необосновано забавено от съдилищата, които са го разглеждали като първа и въззивна инстанция.

Не се установява, че с поведението си ищцата и нейните процесуални представители са забавили делото.

С оглед на горното съдът намира, че предявените с правно основание чл.26 от ЗОДОВ искове са частично основателни и следва да бъде уважени за сумата от 12 000лв., а за разликата отхвърлени като неоснователни.

Налице е несъвпадане на крайните изводи на първоинстанционния и въззивния съд в частта, в която е прието, че предявените искове са неоснователни за сумата от 12 000лв,

поради което решението в посочената част като неправилно следва да бъде отменено и постановено друго по същество, с което претенцията се уважи до посочения размер.

На процесуалния представител на ищцата следва да се определи възнаграждение за предоставено безплатно процесуално представителство по реда на чл.38 от ЗАдв, което за производството пред двете инстанции е в общ размер на 786лв.

На въззиваемите следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение за въззивната инстанция от по 100лв. за всеки.

Предвид горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №260108 от 23.12.2020г., постановено по гр.д.№41/2019г. на ПОС в частта, в която са отхвърлени предявените от Е. Д. Д., ЕГН*****, чрез адв.Л.Б. срещу Софийски районен съд, Софийски градски съд и Върховен касационен съд, искиове с правно основание чл.2б, ал.1 и ал.2 от ЗОДОВ за осъждане на ответниците да заплатят солидарно сумата от 120 000лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от нарушение на правото на разглеждане и решаване на гр.д.№1400/2003г. по описа на СРС в разумен срок съгласно чл.6, §1 от КЗПЧОС, за сумата от 12 000/дванадесет хиляди/лв., както и в частта, в която ищцата е била осъдена да заплати разноски в полза на ОС-гр.Перник за разликата над 247.05/двеста четиридесет и седем цяло нула пет/лв., като вместо него **ПОСТАНОВЯВА** :

ОСЪЖДА Софийски районен съд, Софийски градски съд и Върховен касационен съд да заплатят солидарно на Е. Д. Д., ЕГН*****, сумата от 12 000/дванадесет хиляди/лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от нарушение на правото на разглеждане и решаване на гр.д.№1400/2003г. по описа на СРС в разумен срок съгласно чл.6, §1 от КЗПЧОС.

ПОТВЪРЖДАВА решение №260108 от 23.12.2020г., постановено по гр.д. №41/2019г. на ПОС в останалата му обжалвана част.

ОСЪЖДА Е. Д. Д., ЕГН***** да заплати на Софийски районен съд, Софийски градски съд и Върховен касационен съд сумата от по 100/сто/лв. за всеки, представляваща юрисконсултско възнаграждение за въззивната инстанция.

ОСЪЖДА Софийски районен съд, Софийски градски съд и Върховен касационен съд да заплатят на адв.Л.К. Б. от САК сумата от 786/седемстотин осемдесет и шест/лв.,

представляваща възнаграждение по чл.38 от ЗАдв за производството пред двете съдебни инстанции.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва в месечен срок от връчването му на страните пред ВКС по реда на чл.280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____